

UNIVERZITET U TUZLI

**PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU
UNIVERZITETA U TUZLI**

Tuzla, maj 2022. godine

Na osnovu člana 51. tačka a) Zakona o visokom obrazovanju (Prečišćeni tekst) („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 21/21), te članova 50. stav (1) tačka 1) i 291. stav (2) Statuta JU Univerzitet u Tuzli broj: 03-730-1/17 od 03.02.2017. godine, broj: 03-593-1-1/20 od 30.01.2020. godine, broj: 03-6094-1/20 od 17.12.2020. godine i broj: 03-653-1-3/22 od 09.02.2022.godine, člana 22. tačka d) Zakon o zaštiti na radu FBiH (Službene novine FBiH, broj 79/20), na prijedlog Rektora, Upravni odbor Univerziteta u Tuzli na sjednici održanoj 27.05.2022. godine donio je

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU UNIVERZITETA U TUZLI

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljem tekstu: Pravilnik) Univerziteta u Tuzli (u daljem tekstu: Univerzitet), u cilju zaštite radnika na radu, utvrđuju se međusobne obaveze, prava i odgovornosti u oblasti zaštite na radu, u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima i odredbama opštih akata Univerziteta, te kolektivnim ugovorom.

Član 2.

POJMOVI I DEFINICIJE

Radnik	Lice koje radi kod poslodavca na osnovu ugovora o radu, ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova.
Sistematski pregled	Ljekarski pregled svih radnika.
Periodični ljekarski pregled	Ljekarski pregled radnika na radnim mjestima sa povećanim rizikom.
FHB štetnost	Fizičko-biološke-hemijske štetnosti koje mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i drugih lica koja su im izložena
Mikroklima	Vrijednosti temperature, osvjetljenja i vlažnost zraka.
Mjesto rada	Prostor namijenjen za obavljanje poslova (u objektu ili na otvorenom, kao i na privremenim i pokretnim gradilištima, objektima, uređajima, saobraćajnim sredstvima), u kojem radnik boravi i ima pristup u toku rada, kao i svaki prostor, odnosno prostorija u kojem se obavlja posao i koji je pod posrednim ili neposrednim nadzorom poslodavca ili vlasnika sredstava rada.
Radna okolina	Prostor u kojem se obavlja rad i koji uključuje radna mjesta, radne uslove, radne postupke i odnose u procesu rada.
Sredstvo za rad	1) Objekti koji se koriste kao radni i pomoćni prostori, uključujući i objekte na otvorenom prostoru, sa svim pripadajućim instalacijama (instalacije fluida, grijanje, električne instalacije i dr.), 2) oprema za rad (mašina, uređaj, postrojenje, instalacija, alat i sl.) koja se koristi u procesu rada, 3) konstrukcije i objekti za kolektivnu zaštitu i zdravlje na radu (zaštita na prelazima, prolazima i prilazima, zakloni od toplotnih i drugih zračenja, zaštita od udara električne struje, opšta ventilacija i klimatizacija i sl.), 4) sirovine i materijal koji se koriste u procesu rada, 5) drugo sredstvo koje se upotrebljava u radnom procesu ili je na bilo koji način povezano sa raznim procesom.
Sredstvo i oprema za ličnu zaštitu na radu	Odjeća, obuća, pomoćne naprave i uređaji koji služe za sprečavanje povreda na radu, profesionalnih oboljenja, bolesti u vezi sa radom i

Rizik	drugih štetnih posljedica po zdravlje radnika. Vjerovatnoća nastanka povrede, oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika usljed opasnosti.
Akt o procjeni rizika	Akt koji sadrži opis procesa rada sa procjenom rizika od povreda i/ili oštećenja zdravlja na radnom mjestu u radnoj sredini i mjere za otklanjanje ili smanjivanje rizika radi poboljšanja zaštite i zdravlja na radu.
Procjena rizika	Sistematsko evidentiranje i procjenjivanje svih faktora u procesu rada koji mogu uzrokovati nastanak povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprečavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika.
Ovaštena zdravstvena ustanova	Zdravstvena ustanova koja u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti obavlja djelatnost specifične zdravstvene zaštite radnika/medicine rada (Služba organizovana prema propisima o zdravstvenoj zaštiti, kojoj poslodavac povjeri obavljanje poslova zaštite zdravlja radnika).
Ovlaštena organizacija za zaštitu na radu	Privredno društvo ili ustanova specijalizovana za vršenje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, procjene rizika i osposobljavanja radnika;
Opasnost	Okolnost ili stanje koje može da ugrozi zdravlje ili izazvati povredu radnika.
Opasne materije	Eksplozivne, zapaljive, oksidirajuće, otrovne, zarazne, korozivne, kancerogene i radioaktivne materije utvrđene standardima i drugim propisima, a koje se proizvode, koriste ili skladište u procesu rada, kao i materije čija su svojstva, kada su vezane za neke supstance, opasne po život i zdravlje radnika
Izmijenjeni uslovi rada	Izmijena mikroklimatskih uslova, sredstava za rad, rad sa hemijskim sredstvima

Član 3

Zaštita na radu, u smislu ovog Pravilnika, obuhvata skup mjera i aktivnosti usmjerenih na stvaranje uslova koji obezbjeđuju sigurnost na radu, sprečavanje i otklanjanje opasnosti i štetnosti koje mogu prouzrokovati povrede na radu, profesionalna i druga oboljenja i oštećenja zdravlja radnika na radu ili u vezi sa radom, a radi zaštite života, zdravlja i radne sposobnosti radnika Univerziteta, a naročito:

- prava i obaveze radnika i drugih lica u organizaciji i procesu rada na Univerzitetu u oblasti zaštite na radu i odgovornosti radnika zbog eventualnih povreda obaveza iz zaštite na radu,
- organizaciju poslova sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- zadatke organa upravljanja i rukovođenja,
- postupak donošenja plana i programa mjera zaštite na radu,
- obučavanje radnika iz oblasti zaštite na radu, pružanje prve pomoći i zaštite od požara,
- situacije kada se radniku može zabraniti obavljanje rada odnosno radnih zadataka,
- rokove pregleda sredstava za rad i uređaja,
- zaštitu posebnih kategorija radnika,
- ostale mjere utvrđene zakonom.

Član 4.

Radnici Univerziteta imaju pravo i dužnost da organizuju, uređuju, ostvaruju i unapređuju zaštitu na radu.

Član 5.

Zaštita na radu u cijelosti se primjenjuje prema svim licima koja se po bilo kojem osnovu nalaze na radu na Univerzitetu i to:

- lica u radnom odnosu,
- lica na stručnom osposobljavanju,
- učenici i studenti na praktičnoj nastavi,

- lica koja obavljaju volonterski rad,
- druga lica koja se po bilo kom osnovu rada nalaze u prostorima Univerziteta, ako je o njihovom prisustvu Univerzitet upoznat.

Član 6.

(1) U okviru plana i programa mjera zaštite i zdravlja na radu obezbjediti će se potrebna sredstva za sprovođenje i unapređenje zaštite na radu sa rokovima za njihovu realizaciju.

(2) Primjena mjera zaštite na radu, u smislu Zakona o zaštiti na radu (Službene novine FBiH' broj 79/20) (u daljem tekstu: Zakon o zaštiti na radu), ne smije stvarati troškove za radnike.

Član 7.

Univerzitet je dužan obezbjediti uslove da radnici (kroz obuku) i studenti stiču odgovarajuća znanja iz oblasti zaštite na radu kroz nastavne planove i programe.

II MJERE ZAŠTITE ZAPOSLENIKA NA RADU

Član 8.

(1) Mjere zaštite na radu obuhvataju:

- opšte (preventivne) mjere,
- mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu,
- mjere u vezi sa uslovima rada i
- mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika (žena, mladih i invalidnih lica). Posebna zaštita se propisuje radi očuvanja duševnog i fizičkog razvoja mladih, zaštite žena od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva, zaštite lica sa invaliditetom i profesionalno oboljelih lica od daljeg oštećenja zdravlja i umanjenja njihove radne sposobnosti i očuvanja radnih sposobnosti starijih radnika u granicama primjerenim njihovoj životnoj dobi.

(2) Mjere zaštite na radu iz stava (1) ovog člana utvrđuju se Zakonom o zaštiti na radu i opštim akatima Univerziteta.

1. Preventivne mjere i mjere kojim se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu

Član 9.

(1) Mjere za neposredno obezbjeđenje sigurnosti na radu obuhvataju opšte i posebne mjere.

(2) Univerzitet je dužan za sva radna mjesta obezbijediti odgovarajuće opšte mjere zaštite na radu, a naročito:

- propisane uslove koje trebaju da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije,
- odgovarajuće pristupne i unutrašnje komunikacione puteve u radnim prostorijama,
- upotrebu sredstava rada i opreme,
- pružanje prve pomoći radnicima,
- obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjetljenja u radnim prostorijama,
- ograničenje buke i vibracije na dozvoljeni nivo,
- otklanjanje štetnih uticaja opasnih materija i opasnih zračenja ukoliko se pojave,
- obezbjeđenje od udara električne struje i sprečavanje nastanka požara i eksplozija,
- obezbjeđenje od vodovodnih i kanizacionih curenja,
- održavanje čistoće u radnom prostoru i oko njega.

Član 10.

Ako se opasnosti i štetnosti kojima su izloženi radnici na radu ne mogu ukloniti drugim mjerama, Univerzitet je dužan radnicima obezbijediti sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu.

Član 11.

Univerzitet je dužan obezbijediti posebne mjere zaštite radnika na radu u skladu sa procjenom rizika na radnom mjestu.

Član 12.

- (1) Sve radne i pomoćne prostorije moraju biti, u zavisnosti od vrste posla, dovoljno osvijetljene prirodnom ili vještačkom svjetlošću.
- (2) Prozori, osvijetljavajući otvori i drugi elementi za osvijetljavanje moraju se održavati u čistom i ispravnom stanju.
- (3) Sva mjesta koja predstavljaju opasnost pri kretanju radnika moraju biti dobro osvijetljena.

Član 13.

- (1) Radne prostorije zimi moraju biti zagrijane.
- (2) Temperatura radnih prostorija mora odgovarati vrijednostima propisanim Pravilnikom o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije i radne prostore („ Službeni list SRBiH” broj: 05/88).

Član 14.

- (1) U svim radnim prostorijama mora biti osigurana dovoljna radna površina i radni prostor za radnike obzirom na posao koji obavljaju.
- (2) Svaki radnik mora imati najmanje 10 m³ vazdušnog prostora i 2 m² slobodne površine poda.
- (3) Visina radnih prostorija treba iznositi 2,8 m, s tim da radne prostorije za obavljanje administrativnih poslova mogu imati i manju visinu od 2,8 m, ali ne manju od 2,5 m.
- (4) Sve radne i pomoćne prostorije, kao i prolazi i prilazi moraju biti dovoljne širine i prohodni da se radnici i druga lica mogu bezbjedno kretati.

Član 15.

Zabrana pušenja i korištenja otvorenog plamena u radnim i pomoćnim prostorijama, na radnim sastancima koji se održavaju u zatvorenim prostorijama i učeničkim prostorima, kao i prostor gdje je dozvoljeno pušenje, regulisat će se u Pravilniku o zaštiti od požara Univerziteta.

Član 16.

U slučaju investicijske izgradnje izvođač radova dužan je obezbijediti:

- da tehnička dokumentacija sadrži potrebne mjere zaštite na radu i odgovarajuću ispravu kojom se to dokazuje,
- da izvođači radova izvede radove prema tehničkoj dokumentaciji, te da po završetku izgradnje putem komisije za tehnički prijem, obezbjede dokaz o izvođenju objekta prema tehničkoj dokumentaciji u kojoj su projektovane mjere zaštite na radu.

Član 17.

- (1) U postupku nabavke pojedinih mašina i uređaja, alata i drugih sredstava za rad i opreme zatražit će se od ponuđača uputstvo proizvođača za bezbjedan rad i održavanje i isprava kojom se dokazuje da su proizvedeni u skladu sa međunarodnim propisima, tehničkim propisima i propisanim mjerama sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.
- (2) Sredstva i oprema koja nisu proizvedena u Bosni i Hercegovini moraju imati uputstvo za upotrebu i održavanje na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.
- (3) Sredstva i oprema za rad moraju biti proizvedena po važećim standardima proizvođača.
- (4) Odredba stava (3) ovog člana odnosi se i na nabavku sredstava lične zaštite.

Član 18.

- (1) Pri korištenju opasnih i štetnih materija moraju se pri radu primjeniti sva pravila zaštite na radu u skladu sa drugim propisima i uputama proizvođača, te osigurati da su opasne i štetne materije označene na propisan način.
- (2) Proizvođači i uvoznici opasnih materija dužni su da daju uputstvo za sigurnu upotrebu i rukovanje daju na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Član 19.

Periodični pregledi i ispitivanja fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti i mikroklima na radnim mjestima i okolini, vrše se prije početka rada i periodično svake treće godine po postupku kako je utvrđeno Zakonom o zaštiti na radu, Pravilnikom o načinu i postupku i rokovima vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu ("Službene novine FBiH", broj: 23/21).

Član 20.

(1) Periodični pregled sredstava rada i opreme vrši se prije prvog puštanja u rad istih i periodično svake treće godine po postupku utvrđenim Zakonom o zaštiti na radu, Pravilnikom o načinu i postupku i rokovima vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu ("Službene novine FBiH", broj: 23/21).

(2) Periodični pregled električnih instalacija i ispitivanja sistema zaštite od električnog udara na instaliranoj opremi i uređajima vrši se prije prvog puštanja u rad istih i periodično svakih pet godina.

Član 21.

Periodični pregledi i ispitivanja se obavezno i povjeravaju ovlaštenim stručnim organizacijama iz oblasti zaštite na radu.

2. Mjere u vezi sa uslovima rada

Član 22.

Mjere zaštite na radu u vezi sa uslovima rada odnose se na:

- uslove u pogledu utvrđivanja zdravstvenog stanja i radne sposobnosti radnika (kod zasnivanja radnog odnosa i raspoređivanja na određene poslove),
- zdravstvenu zaštitu,
- radno vrijeme i odmore,
- prekovremeni rad i rad noću i
- druge poslove koji utiču na zdravlje radnika i njegovu sigurnost na radu.

Član 23.

(1) Univerzitet je dužan za svako radno mjesto utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će raditi na tom radnom mjestu.

(2) Radni odnos na Univerzitetu ne može se zasnovati dok se prethodno ne utvrdi da zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti radnika odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta, odnosno radnih zadataka na radnom mjestu na kojem radnik zasniva radni odnos.

(3) Prije zaključivanja ugovora o radu radnik je dužan dostaviti ljekarsko uvjerenje ovlaštene zdravstvene ustanove u skladu sa zahtjevima radnog mjesta.

Član 24.

(1) U cilju praćenja psihofizičkih sposobnosti i ranog otkrivanja oboljenja, te preduzimanja mjera za zaštitu i očuvanje zdravlja i efikasno liječenje oboljelih radnika, a posebno profesionalno oboljelih i povrijeđenih na radu, za sve radnike Univerziteta, obezbjeđiće se sistematski ljekarski pregledi u rokovima koji su predloženi u procjeni rizika radnog mjesta, a najmanje svake četiri godine. Sistematski ljekarski pregledi mogu se obavljati u službama medicine rada ili drugoj nadležnoj instituciji koja ima sklopljen ugovor sa specijalistom medicine rada.

(2) Sistematski i periodični ljekarski pregledi se planiraju planom i programom mjera zaštite na radu i zaštite od požara, a realizuju u postupku javne nabavke.

(3) Univerzitet može radnika uputiti na vanredni ljekarski pregled za utvrđivanje zdravstvenih sposobnosti za obavljanje određenih poslova.

(4) Troškove sistematskog i vanrednog ljekarskog pregleda snosi poslodavac.

Član 25.

Radnik je dužan obavijestiti zdravstvenu organizaciju ukoliko boluje od bolesti koja se ne može utvrditi ljekarskim pregledom ili ima takve zdravstvene nedostatke koji mogu predstavljati opasnost za ostale radnike i okolinu na radnom mjestu.

Član 26.

Radne zadatke potrebno je organizovati na način da se smanji jednoličnost, jednostrano opterećenje, rad sa nametnutim ritmom, rad po učinku i na vrijeme, a ukoliko je to moguće prema zahtjevima radnog mjesta.

Član 27.

(1) Ukoliko kod radnika i pored primjene mjera zaštite na radu postoji izražena opasnost od nastanka bolesti, odnosno invalidnosti, Univerzitet će preduzeti mjere kojima će spriječiti nastupanje oboljenja, odnosno invalidnosti u skladu sa aktom o procjeni rizika.

(2) Mjere iz stava (1) ovog člana mogu biti: ograničenje radnih zadataka u skladu sa Nalazom medicine rada, preventivni odnosno programirani odmori u toku rada i druge mjere u skladu sa Zakonom, drugim propisima, kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu.

(3) Raspoređivanje radnika kod kojih bude utvrđena II kategorija invalidnosti i promijenjena radna sposobnost vršit će se u okviru zdravstvene sposobnosti, odnosno preostale radne sposobnosti radnika, u skladu sa Rješenjem nadležnog organa.

Član 28.

(1) Radnik, za kojeg se na periodičnom ljekarskom pregledu, utvrdi da više ne ispunjava zdravstvene uslove za rad na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada (povećanim rizikom), privremeno se raspoređuje na odgovarajuće radno mjesto i upućuje stručnom organu za ocjenu radne sposobnosti.

(2) Radnici kod kojih prema nalazu, ocjeni i mišljenju nadležnog stručnog organa postoji preostala radna sposobnost i radnici kod kojih je došlo do izmjene radne sposobnosti raspoređiće se na druge odgovarajuće poslove, radne zadatke, odnosno obezbijediće im se prekvalifikacija ili dokvalifikacija u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, opštim aktima Univerziteta i nalazom, ocjenom i mišljenjem nadležnog stručnog organa.

2.1. Poslovi sa posebnim uslovima rada/povećanim rizikom

Član 29.

(1) Radna mjesta sa posebnim uslovima rada utvrđuju se na osnovu Pravilnika o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada ("Službeni list SRBiH", broj: 02/91) i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima.

(2) Poslovi odnosno radni zadaci sa povećanim rizikom su oni na kojima i pored primjene mjera zaštite na radu, postoji povećana opasnost od povreda na radu ili oštećenja zdravlja radnika.

(3) Radna mjesta sa povećanim rizikom od oštećenja zdravlja i povređivanja radnika utvrđuju se aktom o procjeni rizika na radnom mjestu, kao i predviđene mjere zaštite.

Član 30.

(1) Radnike raspoređene na radna mjesta iz člana 29. ovog Pravilnika Univerzitet je dužan upućivati i na periodične ljekarske preglede u skladu sa Pravilnikom o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima, odnosno procjenom rizika radnog mjesta.

(2) Prilikom upućivanja radnika na periodične ljekarske preglede iz prethodnog stava ovog člana, Univerzitet će dostaviti nadležnoj zdravstvenoj organizaciji podatke o radnim mjestima i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.

Član 31.

3. Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika

Član 32.

Prekovremeni rad se uvodi u skladu sa Zakonom o radu, Pravilnikom o radu i Kolektivnim ugovorom.

Član 33.

Ukoliko je rad organizovan u smjenama koje uključuju noćni rad Univerzitet će osigurati izmjenu smjena na način da radnik uzastopno radi u noćnoj smjeni najviše jednu sedmicu.

Član 34.

Univerzitet je dužan da osigura sve radnike od rizika nesreće i povrede na radu, a posebno radnike koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom, utvrđene aktom o procjeni rizika radnog mjesta, radi obezbjeđenja naknade štete, u skladu sa zakonom.

III PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI UNIVERZITETA I RADNIKA

1. Organizacija poslova zaštite na radu

Član 35.

(1) Poslovi zaštite na radu na Univerzitetu se organizuju u okviru stručnih poslova za zaštitu na radu i zaštitu od požara.

(2) Poslove višeg stručnog saradnika zaštite na radu može obavljati radnik koji ima visoku stručnu spremu odgovarajućeg smjera i položen stručni ispit za obavljanje navedenih poslova u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i podzakonskim aktima, te Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Univerziteta.

2. Prava, obaveze i odgovornosti Univerziteta

Član 36.

Upravni odbor Univerziteta obavezan je:

- donijeti interni akat o zaštiti na radu i godišnji program mjera zaštite na radu,
- obezbijediti potrebna sredstava za procjenu rizika za svako radno mjesto i utvrđivanje poslova sa povećanim rizikom,
- obezbijediti potrebna sredstava za provođenje i unapređenje zaštite na radu,
- razmatrati stanja zaštite na radu najmanje jednom godišnje i donositi potrebne odluke za otklanjanje utvrđenih nedostataka po tom osnovu,
- obavljati i druge poslove iz oblasti zaštite na radu u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Član 37.

Rektor Univerziteta odgovoran je za organizovanje, provođenje i unapređenje zaštite na radu, a naročito je odgovoran za:

- organizovanje poslova sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- organizovanje procjene rizika za svako radno mjesto i utvrđivanje poslova sa povećanim rizikom, na način i pod uslovima utvrđenim zakonskim propisima, te obezbjeđenje potrebnih sredstava za realizaciju istog,
- organizovanje izrade i donošenje godišnjeg Programa mjera zaštite na radu, te obezbjeđenje potrebnih sredstava za realizaciju istog,

- organizovanje izrade tehničke dokumentacije kod investicione izgradnje i rekonstrukcije objekta u kojoj moraju biti sadržane i mjere zaštite na radu,
- planiranje potrebnih sredstava i opreme lične zaštite,
- planiranje sredstava za periodične ljekarske preglede radnika koji rade na poslovima na kojima postoje povećani rizici po zdravlje i preduzimanje mjera za sprječavanje nastanka invaliditeta i profesionalnih bolesti,
- planiranje sredstava za periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu u skladu sa tehničkim standardima,
- planiranje sredstava za periodične preglede i ispitivanje FHB štetnosti i mikroklike u radnoj okolini,
- planiranje sredstava za osiguranje prve pomoći u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima,
- unapređenje sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- obezbjeđenje potrebnih sredstava za organizovanje i unapređenje zaštite na radu,
- organizovanje i opšti nadzor nad izvršenjem mjera zaštite na radu koje je svojim rješenjem naložio nadležna inspekcija rada,
- ostvarenje obaveza prema nadležnoj inspekciji rada i drugim nadležnim inspekcijama a vezano za zaštitu na radu,
- razmatranje stanja zaštite na radu jednom godišnje na upravnom odboru i za poduzimanje potrebnih mjera zaštite na radu,
- pokretanje disciplinskog postupka u slučaju kršenja propisa zaštite na radu,
- organizovanje zaštite i spašavanje radnika i imovine u slučaju elementarnih nepogoda, te protivpožarnih mjera.

Član 38.

Dekan fakulteta/Akademije, direktor Studentskog centra, rukovodilac podoorganizacione jedinice odgovorni su svako u svom djelokrugu rada za organizovanje, provođenje i unapređenje zaštite na radu, a naročito su odgovorni za:

- primjenu mjera zaštite na radu u skladu sa ovim Pravilnikom, drugim opštim aktima, propisima i Zakonom,
- poduzimanje odgovarajućih mjera o održavanju sredstava rada i opreme i sredstava za ličnu zaštitu radnika u ispravnom stanju i njihovoj namjenskoj upotrebi,
- pravovremeno isključenje iz upotrebe sredstava rada i opreme, objekata, instalacija, sredstava lične zaštite radnika i slično, ako je na njima došlo do takvih kvarova i promjena koje predstavljaju opasnost za zdravlje i život radnika,
- raspoređivanje radnika na poslove za koje ispunjavaju zdravstvene uslove,
- pristup obučavanju i provjeri znanja i sposobnosti radnika u oblasti zaštite na radu za samostalan i siguran rad (teoretski i praktično),
- periodične preglede i ispitivanja ispravnosti sredstava rada i opreme, fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklike u radnim i pomoćnim prostorijama i sredstava za ličnu zaštitu radnika i radne, pomoćne prostorije u saradnji sa višim stručnim saradnikom zaštite na radu,
- obezbjeđenje odgovarajuće tehničke dokumentacije za objekte, instalacije, sredstva rada i opremu,
- izvršenje naloga i rješenja o otklanjanju nedostataka iz zaštite na radu, a iz njegove nadležnosti, po uputstvu višeg stručnog saradnika primjećenih prilikom obilaska objekata/kancelarija ili naloženih od strane organa nadzora,
- unapređenje zaštite na radu uporedo sa unapređenjem procesa i organizacije rada,
- pravilnu i namjensku upotrebu sredstava za rad i opreme i sredstava za ličnu zaštitu na radu i njihovom održavanju,
- dužan je odstraniti svakog radnika sa radnog mjesta koji je pod dejstvom alkohola i drugih opojnih sredstava, kao i podnijeti prijavu za pokretanje disciplinskog postupka protiv radnika zbog nepridržavanja mjera i propisa zaštite na radu,
- sprovođenje mjera za osiguranje prve pomoći,

- saradnju sa stručnim saradnikom zaštite na radu i obezbjeđenje dostavljanja izvještaja o svakom nesretnom slučaju, povredi ili većoj materijalnoj šteti koja je nastala povredom propisa zaštite na radu.

Član 39.

Viši stručni saradnik zaštite na radu se stara o provođenju i unapređenju zaštite na radu, te je obavezan:

- učestvovati u izradi akta o procjeni rizika na radnom mjestu u saradnji sa ovlaštenom organizacijom,
- za izradu prijedloga godišnjeg plana i programa mjera zaštite na radu,
- za izradu prijedloga internog akta,
- za unutrašnji nadzor nad primjenom mjera zaštite na radu,
- za organizovanje provođenja osposobljavanja radnika iz oblasti zaštite na radu,
- da organizuje periodične preglede sredstava za rad i opreme,
- da organizuje periodične preglede hemijskih, FHB štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama,
- za praćenje i organizovanje priodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, te analizu izvještaja o obavljenom periodičnom ljekarskom pegledu,
- da organizuje sistematski ljekarski pregled,
- da vodi propisane evidencije iz oblasti zaštite na radu,
- za izradu uputstva za bezbjedan rad,
- da dostavlja pismeni izvještaj inspektoru rada o poduzetim mjerama, na koje je ukazano u toku nadzora, u roku od 8 dana od dana isteka određenog roka za otklanjanje nedostataka, odnosno nepravilnosti,
- da izvršiti inspekciju rada o svakom smrtnom slučaju, kolektivnoj nesreći na poslu, teškoj povredi na radu i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život i zdravlje radnika,
- da za nadležnu inspekciju rada pripremi godišnji izvještaj o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom,
- da saraduje sa specijalistima medicine rada,
- da saraduje sa nadležnom inspekcijom rada i drugim ustanovama koje se bave sigurnošću i zaštitom na radu,
- da zabrani rad na radnom mjestu, odnosno da zabrani upotrebu sredstava za rad i sredstava lične zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika.

Član 40.

Viši stručni saradnik za zaštitu na radu ima potpunu stručnu neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike te radnike i njihove povjerenike i ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj dok postupa prema odredbama Zakona o zaštiti na radu, drugih propisa zaštite na radu, kolektivnih ugovora i prema pravilima struke.

3. Prava i obaveze radnika

Član 41.

(1) Radnik je obavezan da se pridržava propisanih mjera zaštite na radu i da koristi sredstva rada i opremu po uputstvu proizvođača i uputstvu koje utvrdi Univerzitet i da svoj posao obavlja sa punom pažnjom bez opasnosti po svoj život i zdravlje i bez ugrožavanja drugih radnika.

(2) Radnik ima pravo i dužnost da namjenski koristi sredstva lične zaštite i da ih održava u ispravnom stanju.

Član 42.

Radnik ima pravo i obavezu da se osposobi iz oblasti zaštite na radu, da prođe obuku, te da pristupi provjeri znanja.

Član 43.

- (1) Radnik ima pravo i obavezu da obavi periodični i vanredni ljekarski pregled na koji ga uputi Univerzitet.
- (2) Ukoliko se radnik ne podvrgne periodičnom i vanrednom ljekarskom pregledu ne može otpočeti odnosno nastaviti rad na tom radnom mjestu.

Član 44.

- (1) Radnik ima pravo i dužnost da odmah prijavi sve uočene nedostatke, kvarove ili druge pojave koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu.
- (2) Prijava u smislu prethodnog stava se podnosi neposrednom rukovodiocu pismeno.
- (3) U slučaju hitnosti prijava se može podnijeti i usmeno, ali nakon usmene prijave obavezna je i pismena kada se za to steknu uslovi.

Član 45.

Radnik koji se ne pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu i obaveza u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i ovim Pravilnikom čini težu povredu radne obaveze u skladu sa Pravilnikom o radu Univerziteta.

Član 46.

- (1) Radnik ima pravo da odbije da radi ako mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje i dužan je da o tome obavijesti neposrednog rukovodioca.
- (2) Ako radnik odbije da radi zbog toga što smatra da mu prijete opasnost po život i zdravlje, a Univerzitet smatra da je postupak radnika neopravdan, dužan je o tome odmah obavijestiti nadležnu inspekciju rada i Upravni odbor.

Član 47.

Za pravilno, stalno i sistematsko sprovođenje mjera zaštite na radu odgovorni su svi radnici/organizacijske jedinice u djelokrugu obavljanja svojih poslova i radnih zadataka.

4. Obuka i provjera znanja radnika

Član 48.

- (1) Radnik se mora osposobiti za siguran i zdrav rad prilikom zasnivanja radnog odnosa. Osposobljavanje se sprovodi i kada se vrše promjene procesa rada koji može prouzrokovati promjenu mjera za siguran i zdrav rad.
- (2) Po završenom osposobljavanju vrši se provjera sposobnosti i znanja radnika za samostalan i siguran rad na radnom mjestu.
- (3) Periodične provjere osposobljenosti za siguran i zdrav rad radnika koji radi na poslovima sa povećanim rizikom vrši se na način, u roku i po postupku utvrđenom aktom o procjeni rizika.
- (4) Obuku radnika i provjeru sposobnosti iz oblasti zaštite na radu vrši stručni saradnik za zaštitu na radu, kao i stručne organizacije iz ove oblasti.

Član 49.

Radnik koji prilikom provjere sposobnosti ne pokaže zadovoljavajući uspjeh ne može raditi na radnom mjestu sve dok se ne osposobi za siguran rad.

Član 50.

Obučavanje i provjera znanja iz oblasti zaštite na radu vrši se po odgovarajućem Programu koji donosi rektor u skladu sa ovim Pravilnikom i Zakonom o zaštiti na radu, a na prijedlog višeg stručnog saradnika za zaštitu na radu.

Član 51.

Program obuke iz člana 48. ovog Pravilnika obuhvata upoznavanje sa:

- radnim procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen,
- opasnostima koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje na radu, korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija,
- mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i sprovode,
- upotrebom odgovarajućih sredstava rada i opreme i odgovarajućih sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu,
- pravima i dužnostima u sprovođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja tih propisa i mjera,
- pružanjem prve pomoći,
- organizacijom sigurnosti i zdravlja na radu,
- korištenjem protivpožarnih aparata.

5. Obavješćavanje

Član 52.

(1) Univerzitet je dužan radnicima davati odgovarajuće obavijesti i pisane upute koje se odnose na opasnosti i štetnosti po sigurnost i zdravlje u vezi djelatnosti koju obavlja.

(2) Obavijesti se mogu dati i usmeno u iznimnim situacijama kada prijeti iznenadna neposredna opasnost po život i zdravlje.

6. Sredstva i oprema za ličnu zaštitu radnika i radna oprema

Član 53.

(1) Radnicima koji su prilikom obavljanja radnih zadataka izloženi određenim vrstama opasnosti i štetnosti obezbjeđuju se lična zaštitna sredstva i oprema, ako se dejstvo opasnosti i štetnosti ne može otkloniti drugim mjerama zaštite na radu.

(2) Pravo korištenja ličnih zaštitnih sredstava i opreme u smislu prethodnog stava, radnik stiče danom stupanja na rad na kome je izložen opasnostima i štetnostima.

Član 54.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu se mogu nabaviti i staviti u upotrebu ako pružaju pouzdanu zaštitu od rizika pri radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.

Član 55.

Radna oprema mora odgovarati radnom procesu koji se obavlja i mora biti na odgovarajući način prilagođena svrsi tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika.

Član 56.

Poslovi na kojima se upotrebljavaju lična zaštitna sredstva/radna oprema, vrsta zaštitnih sredstava/opreme i rok njihovog trajanja nalazi se u prilogu ovog Pravilnika, u skladu sa procjenom rizika radnog mjesta.

Član 57.

(1) Neposredni rukovodilac je dužan da obezbijedi radnicima sredstva i opremu lične zaštite, koja im pripada prema odredbama ovog Pravilnika, kao i da isključi iz upotrebe sredstva i opremu lične zaštite na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika.

(2) Ukoliko neposredni rukovodilac u toku rada utvrdi da radnik ne koristi lična zaštitna sredstva i opremu iz stava (1) ovog člana, te ako je izložen opasnostima od kojih ga štiti, dužan je takvog radnika odmah odstraniti sa rada i utvrditi razlog nekorištenja ličnih zaštitnih sredstava.

Član 58.

Viši stručni saradnik za zaštitu na radu prati stanje zaliha ličnih zaštitnih sredstava i opreme, te o tome stanju obavještavati rektora Univerziteta u cilju blagovremene nabavke istih.

Član 59.

Za vrijeme upotrebe ličnog zaštitnog sredstva svaki radnik je dužan da ga uredno održava i upotrebljava u svrhu za koju je namijenjeno.

7. Povrede na radu

Član 60.

(1) Povredom na radu, u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine FBiH", br. 13/2018 i 93/2019, 90/2021 i 19/2022), smatra se povreda radnika, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim djelovanjem, naglim promjenama položaja tijela, promjenama fiziološkog stanja organizma, ako je takva povreda uzročno vezana za obavljanje posla koji je osnov osiguranja.

(2) Povredom na radu smatra se i svaka povreda koju osiguranik pretrpi na redovnom putu od stana do mjesta rada i obratno, odnosno radi obavljanja djelatnosti na osnovu koje je osiguran.

Član 61.

Povredom na radu ne smatra se povreda na radu ukoliko je prouzrokovana:

- namjerno ili iz krajnje nepažnje radnika koji je obavljao radne obaveze, kao i na redovnom putu od stana do mjesta rada i obratno,
- pijanstvom radnika,
- isključivom odgovornosti trećeg lica,
- zbog više sile,
- zbog obavljanja aktivnosti koje nisu u vezi s obavljanjem radnih aktivnosti,
- uslijed namjernog nanošenja ozljede radniku od strane drugog lica izazvanog ličnim odnosom s licem koje se ne može dovesti u vezu sa radno-pravnom aktivnosti,
- uslijed namjernog nekorištenja opreme zaštite na radu i nepoštivanja propisa o zaštiti na radu.

Član 62.

(1) Svaku povredu na radu radnik je obavezan da prijavi neposrednom rukovodiocu i višem stručnom saradniku za zaštitu na radu.

(2) Ako zbog težine povrede radnik nije u mogućnosti da sam prijavi povredu, potrebno je da to učini lice koje se zateklo na mjestu događaja.

Član 63.

Neposredni rukovodilac je dužan svaku povredu prijaviti najkasnije u roku 24 sata od vremena kad sazna za istu. Prilikom prijave neposredni rukovodilac dostavlja slijedeće podatke:

- ime i prezime povrijeđenog radnika,
- mjesto i vrijeme povrede,
- kratak opis nastanka povrede.

Član 64.

Viši stručni saradnik za zaštitu na radu, po saznanju da je nastupila nesreća na radu ili havarija, zajedno sa neposrednim rukovodiocem izvršiti uviđaj, odnosno prikupiti informacije od očevidaca i sačiniti zapisnik.

Član 65.

Viši stručni saradnik za zaštitu na radu kada nastupi nesreća na poslu dužan je u roku od 24 sata od nastupanja povrede, odnosno od časa kada sazna za povredu, izdati prijavu o nesreći na poslu, odnosno profesionalnoj bolesti na propisanom obrascu.

Član 66.

O svakom smrtnom slučaju, teškoj povredi na radu, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu Univerzitet je obavezan odmah obavijestiti nadležnu inspekciju rada.

8. Pružanje prve pomoći

Član 67.

(1) Prvu pomoć radnicima Univerziteta u slučaju povrede ili nekog drugog oboljenja za vrijeme rada pružaju:

- radnici stručno osposobljeni za pružanje prve pomoći,
- neposredni rukovodioci ukoliko ocjene da im je mogu stručno pružiti.

(2) Broj radnika, njihovo osposobljavanje i oprema kojom raspolažu moraju odgovarati veličini i/ili posebnim opasnostima u poslovanju u skladu sa podzakonskim aktom o provođenju mjera za prvu pomoć.

(3) Univerzitet će organizovati kurseve za stručno osposobljavanje neposrednih rukovodilaca i radnika za pružanje prve medicinske pomoći.

Član 68.

Radnici koji rade na poslovima, odnosno radnim zadacima sa povećanim rizikom moraju biti obučeni da mogu pružiti prvu pomoć u vidu samopomoći u slučaju povrede na radu ili oboljenja.

Član 69.

(1) Svaki radnik je dužan da u slučaju nesreće na radu učestvuje u pružanju prve pomoći.

(2) U skladu sa svojim mogućnostima, radnik učestvuje u raščišćavanju, oslobađanju ili otkopavanju zatrpanih radnika, transportu do hitne pomoći, prve zdravstvene ustanove i sl.

Član 70.

Prva pomoć koju pružaju neposredni rukovodioci i posebno obučeni radnici sastoji se iz:

- hitnog obavještanja stanice za hitnu pomoć ili najbliže zdravstvene ustanove i pozivanje sanitetskih kola,
- čišćenje predjela oko rane i njenog previjanja,
- zaustavljanje krvarenja,
- vještačkog disanja i oslobađanja disajnih puteva,
- prenosa i prevoza povrijeđenog do najbliže zdravstvene ustanove,
- pružanja prve pomoći kod udara električne struje.

Član 71.

(1) U svakom objektu Univerziteta i laboratoriji, na vidljivim i lako pristupačnim mjestima, moraju biti postavljeni ormarići sa potrebnim sanitetskim materijalom za pružanje prve pomoći.

(2) Ormarići moraju biti ofarbani bijelom bojom i na prednjoj strani označeni znakom crvenog krsta.

(3) Na ormariću moraju biti označeni brojevi telefona:

- hitne pomoći,
- vatrogasne službe,
- MUP.

Član 72.

Ormarići prve pomoći moraju se namjenski koristiti i dopunjavati.

IV EVIDENCIJA

Član 73.

Viši stručni saradnik zaštite na radu je dužan da vodi propisanu evidenciju i to:

- o radnicima na radnim mjestima sa povećanim rizikom,

- o radnim mjestima sa povećanim rizikom,
- o opasnim materijama koje se koriste pri radu,
- o provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- o izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine i sredstava za rad,
- o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,
- ljeekarskim pregledima radnika.

V ZAVRŠNE ODREDBE

Član 74.

Sva pitanja iz oblasti zaštite na radu koja nisu uređena ovim Pravilnikom primjenjuju se odredbe drugih opštih akata Univerziteta i odredbe Zakona iz oblasti zaštite na radu, kao i podzakonskih propisa.

Član 75.

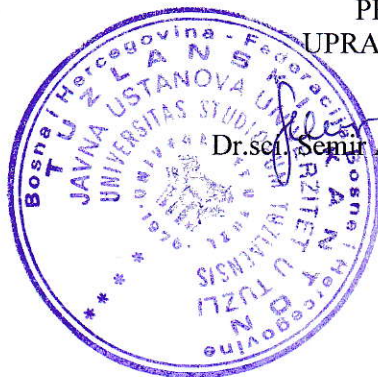
Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o zaštiti na radu broj: 04-4045/02-4 od 13.09.2002. godine i broj: 04-612-13/05 od 14.03.2005.godine.

Član 76.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

UNIVERZITET U TUZLI
Broj: 04-2730-1-2/22
Tuzla, 27.05.2022.godine

PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA

Senir Ahmetbegović
Dr.scij. Senir Ahmetbegović, vanr.prof.